HOTĂRÂREA CURŢII (Camera întâi)

11 septembrie 2008 *

În cauzele conexate C-75/05 P şi C-80/05 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curţii de Justiţie, introduse la 11 şi, respectiv, la 16 februarie 2005,

Republica Federală Germania, reprezentată de domnul W.-D. Plessing şi de doamna C. Schulze-Bahr, în calitate de agenţi, asistaţi de M. Núñez-Müller, Rechtsanwalt (C-75/05 P),

Glunz AG,

OSB Deutschland GmbH,

cu sediul în Meppen (Germania), reprezentate de H.-J. Niemeyer, Rechtsanwalt (C-80/05 P), cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurente,

* Limba de procedură: germana.

celelalte părți în proces fiind:

Kronofrance SA, cu sediul în Sully-sur-Loire (Franța), reprezentată de R. Nierer și L. Gordalla, Rechtsanwälte,

reclamantă în primă instanță,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul V. Kreuschitz, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii A. Tizzano (raportor) și M. Ilešič, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: domnul J. Swedenborg, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 februarie 2007,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 martie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursurile formulate, Republica Federală Germania, precum și Glunz AG și OSB Deutschland GmbH (denumite în continuare „Glunz" și, respectiv, „OSB") solicită anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 1 decembrie 2004, Kronofrance/Comisia (T-27/02, Rec., p. II-4177, denumită în continuare „hotărârea atacată"), prin care s-a anulat Decizia SG (2001) D a Comisiei din 25 iulie 2001 de a nu ridica obiecții împotriva ajutorului de stat acordat de autoritățile germane în favoarea Glunz (denumită în continuare „decizia în litigiu").

Cadrul juridic

2 Articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[…]

(h) «persoană interesată» înseamnă orice stat membru și orice persoană, întreprindere sau asociație de întreprinderi ale căror interese pot fi afectate de acordarea unui ajutor, în special beneficiarul ajutorului, întreprinderile concurente și asociațiile profesionale.”

3 Articolul 4 din acest regulament, intitulat „Examinarea preliminară a notificării și deciziile Comisiei”, prevede:

„[…]

(2) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că măsura notificată nu constituie un ajutor, ea consemnează acest lucru printr-o decizie.

(3) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că nu există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, în măsura în care intră în sfera de aplicare a articolului [87] alineatul (1) din tratat, aceasta decide că măsura este compatibilă cu piața comună (denumită în continuare «decizie de a nu ridica obiecții»). Decizia precizează excepția aplicată în temeiul tratatului.

(4) În cazul în care, după o examinare preliminară, Comisia constată că există îndoieli privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună, aceasta decide

să inițieze procedura prevăzută la articolul [88] alineatul (2) din tratat (denumită în continuare «decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare»).

[…]”

4 Cadrul multisectorial privind ajutorul regional pentru proiecte mari de investiții (JO 1998, C 107, p. 7, denumit în continuare „Cadrul multisectorial din 1998”), în vigoare la data faptelor, definește normele de evaluare a ajutoarelor care intră în domeniul său de aplicare, în scopul aplicării articolului 87 alineatul (3) CE.

5 În temeiul Cadrului multisectorial din 1998, Comisia stabilește de la caz la caz intensitatea maximă admisibilă a unui ajutor pentru proiectele supuse obligației de notificare prevăzute la articolul 2 din Regulamentul nr. 659/1999.

6 Punctul 3.10 din acest cadru multisectorial descrie formula de calcul pe baza căreia Comisia stabilește intensitatea respectivă. Această formulă se bazează în primul rând pe stabilirea intensității maxime admisibile aplicabile ajutoarelor acordate marilor întreprinderi în zona avută în vedere, denumită „plafon regional” (factorul R), care este afectat în continuare de trei coeficienți care corespund nivelului concurenței în sectorul avut în vedere (factorul T), raportului capital/muncă (factorul I) și, respectiv, impactului regional al ajutorului în cauză (factorul M). Astfel, intensitatea maximă a ajutorului autorizat corespunde formulei $R \times T \times I \times M$.

7 Potrivit punctului 3.2 din cadrul multisectorial menționat, factorul T „nivelul concurenței” implică o analiză care urmărește să determine dacă proiectul notificat va fi pus în aplicare într-un sector sau într-un subsector care este afectat de o supracapacitate structurală.

8 Astfel, în temeiul punctului 3.3 din Cadrul multisectorial din 1998, pentru a se stabili dacă există sau nu există o astfel de supracapacitate, Comisia ține cont, la nivelul Comunității Europene, de diferența dintre rata medie de utilizare a capacităților de producție ale industriei manufacturiere în ansamblul său și rata de utilizare a capacităților din (sub)sectorul în cauză. Această analiză privește o perioadă de referință care corespunde ultimilor cinci ani pentru care sunt disponibile date.

9 Punctul 3.4 din acest cadru multisectorial are următorul cuprins:

„În cazul în care datele privind utilizarea capacităților sunt insuficiente, Comisia verifică dacă investițiile avute în vedere sunt realizate pe o piață în declin. În acest scop, aceasta va compara evoluția consumului aparent al produsului sau al produselor în cauză (cu alte cuvinte, producție plus importuri minus exporturi) cu rata de creștere a industriei manufacturiere în ansamblu la nivelul [Spațiului Economic European]." [traducere neoficială]

10 În temeiul punctului 3.10.1 din cadrul multisectorial amintit, factorului T „nivelul concurenței" i se aplică un coeficient corector de 0,25, 0,5, 0,75 sau 1, în funcție de criteriile următoare:

„i) Proiectul implică o creștere a capacității într-un sector caracterizat printr-o gravă supracapacitate structurală și/sau un declin absolut al cererii: 0,25

ii) Proiectul implică o creștere a capacității într-un sector caracterizat printr-o supracapacitate structurală și/sau o piață în declin *și* susceptibilă să consolideze o parte din piața ridicată: 0,50

iii) Proiectul implică o creștere a capacității într-un sector caracterizat printr-o supracapacitate structurală și/sau o piață în declin: 0,75

iv) Niciun efect negativ probabil din punctul de vedere al ipotezelor i)-iii): 1,00". [traducere neoficială]

Istoricul cauzei

11 Prin scrisoarea din 4 august 2000, Republica Federală Germania a notificat Comisiei un proiect de ajutor pentru investiții, care intra în domeniul Cadrului multisectorial din 1998, în favoarea Glunz, pentru construirea unui centru integrat de prelucrare a lemnului la Nettgau, în landul Saxonia-Anhalt (Germania).

12 În aplicarea articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 659/1999 Comisia a decis la 25 iulie 2001 să nu ridice obiecții privind acordarea acestui ajutor și a stabilit, pe baza unei evaluări a ajutorului în raport cu criteriile stabilite în Cadrul multisectorial din 1998, intensitatea maximă admisibilă. În acest context, dat fiind că în urma analizei datelor privind rata de utilizare a capacităților sectorului economic care cuprinde fabricarea de panouri din lemn nu se identificase nicio supracapacitate structurală, Comisia a aplicat coeficientul corector maxim egal cu 1 în ceea ce privește factorul T „nivelul concurenței", fără a mai examina eventualitatea ca investiția în cauză să fie realizată pe piața în declin.

Procedura în primă instanță și hotărârea atacată

13 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 4 februarie 2002, Kronofrance SA (denumită în continuare „Kronofrance") a formulat o acțiune având ca obiect anularea

deciziei în litigiu pe baza a patru motive întemeiate, în primul rând, pe încălcarea articolului 87 CE și a Cadrului multisectorial din 1998, în al doilea rând, pe încălcarea articolului 88 alineatul (2) CE, în al treilea rând, pe un abuz de putere și, în al patrulea rând, pe încălcarea obligației de motivare.

14 În ceea ce o privește, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate a acțiunii, întemeiată pe o pretinsă lipsă a calității procesuale active a reclamantei. Potrivit instituției pârâte, Kronofrance nu putea fi considerată drept o întreprindere concurentă a beneficiarei ajutorului și, în consecință, nu putea invoca statutul de „persoană interesată" în sensul Regulamentului nr. 659/1999. Pentru acest motiv, nu s-ar putea admite ca aceasta să atace decizia în litigiu.

15 Cu privire la fond, Kronofrance susținea în special că, autorizând ajutorul în cauză doar în urma examinării preliminare, Comisia a încălcat articolul 88 alineatul (2) CE, precum și articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999 care impune deschiderea procedurii oficiale de investigare în cazul în care „există îndoieli" privind compatibilitatea unei măsuri notificate cu piața comună.

16 Or, potrivit Kronofrance, o examinare precisă a situației pieței respective ar fi trebuit să dea naștere unor astfel de îndoieli. Într-adevăr, în cursul procedurii administrative, Kronofrance comunicase Comisiei datele privind consumul aparent de panouri din lemn, demonstrând că investiția în cauză privea o piață în declin. Cu toate acestea, Comisia s-ar fi limitat să examineze numai existența eventuală a unei supracapacități structurale și ar fi considerat că nu era obligată să verifice dacă investițiile în cauză erau realizate pe o piață în declin.

17 La punctele 38-44 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că între Glunz și Kronofrance exista un raport de concurență care conferea acesteia din urmă calitatea de persoană interesată pe care decizia în litigiu o poate privi în mod direct și

individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE. În acest temei, Tribunalul a respins excepția de inadmisibilitate ridicată de către Comisie.

18 Cu privire la fond, la punctele 79-111 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, analizând nivelul concurenței pe piața vizată numai pe baza datelor privind supracapacitatea structurală, fără să fi verificat de asemenea dacă ajutorul propus era destinat unei piețe în declin, Comisia a încălcat articolul 87 CE, precum și Cadrul multisectorial din 1998.

19 Tribunalul a ajuns la această concluzie după ce a considerat în special, pe de o parte, că o interpretare diferită ar avea drept rezultat negarea specificității celor două criterii de evaluare a factorului T „nivelul concurenței" și, pe de altă parte, că investițiile realizate pe o piață în declin implică riscuri importante de denaturare a concurenței, ceea ce contravine în mod evident obiectivului unei concurențe nedenaturate urmărit prin articolul 87 CE. Pe de altă parte, o astfel de concluzie ar fi conformă obiectivului pe care Comisia însăși l-ar fi stabilit prin adoptarea Cadrului multisectorial din 1998 care, potrivit punctului 1.2 din acesta, consta în a limita ajutoarele pentru proiecte mari, astfel încât să prevină, în măsura în care este posibil, efectele negative asupra concurenței, păstrând totodată atractivitatea regiunii care primește ajutorul.

20 În consecință, Tribunalul a anulat decizia în litigiu.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

21 Republica Federală Germania, precum și Glunz și OSB au introdus două recursuri împotriva hotărârii atacate, înregistrate la 11 februarie 2005 cu numărul C-75/05 P și, respectiv, la 16 februarie 2005 cu numărul C-80/05 P.

22 Prin Ordonanța președintelui Curții din 13 octombrie 2005, aceste două cauze au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

23 Republica Federală Germania și Comisia solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— declararea inadmisibilității acțiunii Kronofrance sau respingerea acesteia ca nefondată și

— obligarea Kronofrance la plata cheltuielilor de judecată efectuate în primă instanță și în recurs.

24 Glunz și OSB solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— respingerea acțiunii sau, în subsidiar, trimiterea cauzei Tribunalului și

— obligarea Kronofrance la plata cheltuielilor de judecată.

25 Kronofrance solicită Curții:

— respingerea recursurilor și

— obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată efectuate în primă instanță, precum și în recurs.

Cu privire la recursuri

26 Republica Federală Germania invocă trei motive în susținerea recursului său, în timp ce Glunz și OSB prezintă patru motive, care coincid în parte cu primele.

Cu privire la încălcarea articolului 230 al patrulea paragraf CE

Argumentele părților

27 Republica Federală Germania, prin primul motiv, precum și Glunz și OSB, prin al doilea motiv, susținute de Comisie, arată că hotărârea atacată încalcă articolul 230 al patrulea paragraf CE în măsura în care Tribunalul a considerat că decizia în litigiu „privește în mod direct și individual" Kronofrance și a hotărât, în consecință, că acțiunea acestei întreprinderi este admisibilă. Această apreciere eronată ar rezulta dintr-o extindere excesivă a domeniului de aplicare al articolului 230 al patrulea

paragraf CE și dintr-o interpretare eronată a acestuia în lumina Regulamentului nr. 659/1999.

28 Într-adevăr, judecătorul de primă instanță ar fi considerat în mod greșit că orice persoană potențial „interesată" în procedura oficială de investigare a unui ajutor în sensul articolului 1 litera (h) din Regulamentul nr. 659/1999 trebuie considerată ca fiind vizată în mod direct și individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE de o decizie de aprobare luată în urma examinării preliminare a ajutorului, fără a fi prin urmare necesar să demonstreze că poziția concurențială a reclamantei din primă instanță a fost afectată „în mod substanțial" de această decizie.

29 În schimb, în opinia Republicii Federale Germania, precum și a Glunz și a OSB, calitatea de „persoană interesată" în sensul Regulamentului nr. 659/1999 nu implică în mod automat dreptul de a formula o acțiune în instanță. Numai o examinare concretă, întemeiată pe un raport de concurență existent între beneficiarul ajutorului și reclamantul din primă instanță ar întruni cerințele stabilite printr-o jurisprudență constantă și în special prin Hotărârea din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia (25/62, Rec., p. 197). Prin urmare, pentru a constata calitatea procesuală activă a Kronofrance, Tribunalul ar fi trebuit să verifice dacă poziția acesteia pe piața respectivă era afectată în mod substanțial.

30 Or, spre deosebire de ceea ce a considerat Tribunalul, Glunz și Kronofrance nu ar concura efectiv pe piața în cauză și, în consecință, poziția Kronofrance pe această piață nu ar fi putut fi afectată în mod substanțial.

31 În această privință, Glunz și OSB susțin că această constatare a Tribunalului, potrivit căreia zonele de comercializare ale Kronofrance și ale Glunz s-ar suprapune, este inexactă. Într-adevăr, Tribunalul ar fi evaluat în mod eronat informațiile privind piețele celor două întreprinderi.

32 În plus, Republica Federală Germania subliniază că Tribunalul s-a mulţumit să constate că Glunz aparţinea unui grup din care ar face parte alte societăţi care desfăşoară activităţi în domeniul panourilor din lemn în Franţa. Cu toate acestea, criteriul menţionat nu poate fi relevant, deoarece se întemeiază pe consideraţii relative la un asemenea grup şi nu pe concurenţa concretă dintre cele două societăţi în cauză.

33 În lumina acestor consideraţii, Republica Federală Germania, Glunz şi OSB, precum şi Comisia consideră că acţiunea Kronofrance ar fi trebuit declarată inadmisibilă.

34 Dimpotrivă, Kronofrance susţine că, în cazul în care nu se iniţiază procedura oficială de investigare, un concurent al beneficiarului unui ajutor trebuie numai să probeze calitatea sa de „persoană interesată" în sensul articolului 88 alineatul (2) CE atunci când acţiunea urmăreşte apărarea drepturilor sale procedurale. Într-o asemenea ipoteză, nu ar fi necesar să se demonstreze că poziţia concurenţială a recurentului este afectată în mod substanţial prin acordarea acestui ajutor. În speţă, raportul de concurenţă directă existent între Glunz şi Kronofrance ar fi suficient pentru a se concluziona în acest sens.

Aprecierea Curţii

35 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 230 al patrulea paragraf CE, o persoană fizică sau juridică poate formula o acţiune împotriva unei decizii adresate unei alte persoane numai dacă decizia respectivă o priveşte în mod direct şi individual.

36 Potrivit unei jurisprudenţe constante, alte persoane în afara destinatarilor unei decizii nu pot pretinde că respectiva decizie le priveşte în mod individual decât dacă

această decizie produce efecte în raport cu acestea în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau al unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare, le individualizează într-un mod similar celui în care ar fi individualizat destinatarul unei decizii (a se vedea în special Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, p. 223, Hotărârea din 19 mai 1993, Cook/Comisia, C-198/91, Rec., p. I-2487, punctul 20, Hotărârea din 15 iunie 1993, Matra/Comisia, C-225/91, Rec., p. I-3203, punctul 14, și Hotărârea din 13 decembrie 2005, Comisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, Rec., p. I-10737, punctul 33).

37 Întrucât prezenta acțiune privește o decizie a Comisiei în materia ajutoarelor de stat, trebuie subliniat că, în cadrul procedurii de verificare a ajutoarelor de stat instituită la articolul 88 CE, se impune să se distingă, pe de o parte, faza preliminară a examinării ajutoarelor, instituită la alineatul (3) al acestui articol, care are ca obiect numai să permită Comisiei să își formeze o primă opinie cu privire la compatibilitatea parțială sau totală a ajutorului respectiv, și, pe de altă parte, faza procedurii oficiale de investigare, menționată la alineatul (2) al aceluiași articol. Numai în cadrul acestei din urmă proceduri, care este menită să permită Comisiei să dețină informații complete cu privire la toate datele cauzei, tratatul prevede obligația Comisiei de a pune în întârziere persoanele interesate pentru a-și prezenta observațiile (Hotărârile citate anterior Cook/Comisia, punctul 22, Matra/Comisia, punctul 16, Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 38, precum și Hotărârea Comisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, citată anterior, punctul 34).

38 În consecință, atunci când, fără a deschide procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, Comisia constată, printr-o decizie adoptată în temeiul alineatului (3) al aceluiași articol, că un ajutor este compatibil cu piața comună, beneficiarii acestor garanții procedurale nu pot obține respectarea acestora decât dacă au posibilitatea de a contesta această decizie în fața instanței comunitare. Din aceste motive, instanța comunitară declară admisibilă o acțiune care urmărește anularea unei astfel de decizii, introdusă de o persoană interesată în sensul articolului 88 alineatul (2) CE, atunci când persoana care a introdus această acțiune urmărește, prin introducerea acesteia, să conserve drepturile procedurale de care beneficiază în temeiul acestei din urmă dispoziții (Comisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, citată anterior, punctul 35 și jurisprudența citată).

39 Curtea a avut ocazia să precizeze că astfel de persoane interesate sunt persoanele, întreprinderile sau asociaţiile ale căror interese sunt eventual afectate de acordarea unui ajutor, cu alte cuvinte, în special întreprinderile concurente ale beneficiarilor acestui ajutor şi organizaţiile profesionale (Hotărârea Comisia/Sytraval şi Brink's France, citată anterior, punctul 41, precum şi Hotărârea Comsia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, citată anterior, punctul 36).

40 În schimb, dacă reclamantul contestă temeinicia deciziei de examinare a ajutorului ca atare, simplul fapt că acesta poate fi considerat „persoană interesată" în sensul articolului 88 alineatul (2) CE nu poate fi suficient pentru a accepta admisibilitatea acţiunii. Reclamantul trebuie să demonstreze în acest caz că are un statut special în sensul Hotărârii Plaumann/Comisia, citată anterior. Acest lucru este valabil în special atunci când poziţia pe piaţă a reclamantului ar fi afectată în mod semnificativ de ajutorul care face obiectul deciziei în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 1986, Cofaz şi alţii/Comisia, 169/84, Rec., p. 391, punctele 22-25, şi Hotărârea Comisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, citată anterior, punctul 37).

41 În lumina acestor principii formulate în jurisprudenţa amintită la punctele precedente, trebuie să se examineze argumentele prezentate de recurente pentru a contesta aprecierea Tribunalului asupra admisibilităţii acţiunii din primă instanţă.

42 Or, este important în primul rând să se sublinieze că, la punctul 35 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat, fără a fi contrazis asupra acestui aspect de recurentele menţionate, că Kronofrance a solicitat anularea deciziei în litigiu pentru motivul că, în mod eronat, Comisia ar fi refuzat să iniţieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE.

43 După cum a subliniat avocatul general la punctele 116-118 din concluziile sale, pentru a verifica îndeplinirea condiţiei potrivit căreia societatea respectivă trebuie să fie vizată în mod individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, Tribunalul a stabilit în mod just dacă Kronofrance putea fi considerată ca fiind persoană interesată în sensul articolului 88 alineatul (2) CE şi al articolului 1 litera (h) din

Regulamentul nr. 659/1999 și a examinat, în acest scop, poziția Kronofrance pe piața respectivă concluzionând că există un raport de concurență între aceasta din urmă și Glunz.

44 În aceste condiții, spre deosebire de ceea ce pretind recurentele, judecătorul de primă instanță nu era ținut, în special având în vedere Hotărârile citate anterior Cook/Comisia și Matra/Comisia, să solicite de asemenea să se probeze că poziția Kronofrance pe piața respectivă era afectată în mod substanțial prin adoptarea deciziei în litigiu.

45 În continuare, în ceea ce privește analiza pe baza căreia Tribunalul a concluzionat că există un raport de concurență între Glunz și Kronofrance, recurentele contestă această analiză întemeindu-se pe două argumente.

46 Pe de o parte, acestea susțin că Tribunalul a ajuns la o astfel de concluzie după ce a apreciat în mod eronat anumite date privind întinderea geografică a zonelor de comercializare respective ale celor două întreprinderi în cauză, care nu se suprapun decât într-o măsură foarte limitată, astfel încât nu exista niciun raport de concurență între Glunz și Kronofrance.

47 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, deși acest argument este formulat în cadrul unui motiv întemeiat pe o eroare de drept, recurentele urmăresc în realitate să repună în discuție aprecierea situației de fapt realizată de către Tribunal.

48 Or, în cadrul unui recurs, o astfel de apreciere nu este supusă controlului Curții, cu excepția cazului denaturării faptelor și a elementelor de probă administrate în fața primei instanțe (a se vedea în acest sens, în special, Hotărârea din 2 martie 1994, Hilti/Comisia, C-53/92 P, Rec., p. I-667, punctul 42, și Hotărârea din 23 martie 2006, Mülhens/OAPI, C-206/04 P, Rec., p. I-2717, punctul 28).

49 În consecinţă, întrucât o asemenea denaturare nu este demonstrată şi nici măcar invocată de către recurente, acest argument trebuie considerat ca fiind în mod vădit inadmisibil.

50 Pe de altă parte, recurentele menţionate susţin că Tribunalul nu s-a întemeiat pe o analiză a concurenţei existente în mod concret între Kronofrance şi Glunz, ci pe consideraţii generale legate de prezenţa pe piaţa franceză a panourilor din lemn a societăţilor aparţinând grupului din care face parte Glunz.

51 Or, în această privinţă, este suficient să se constate că, după ce a arătat că întreprinderile în cauză fabricau amândouă panouri din lemn şi că exista o suprapunere între zonele lor de comercializare, Tribunalul a adăugat, la punctul 43 din hotărârea atacată, următoarele:

„Din [decizia în litigiu] rezultă de asemenea că Glunz este o filială a Tableros de Fibras SA, care deţine în Franţa fabrici care desfăşoară activităţi în domeniul lemnului, care i-au fost cedate de Glunz în 1999."

52 Din lectura acestui punct din hotărârea atacată rezultă în mod clar că Tribunalul nu s-a referit la consideraţiile privind grupul din care face parte Glunz decât cu titlu suplimentar, după ce a concluzionat deja că există un raport de concurenţă între cele două întreprinderi în cauză. Prin urmare, Tribunalul nu şi-a bazat concluzia la care a ajuns la punctul 44 din hotărârea atacată numai pe acest temei.

53 În consecinţă, acest argument trebuie respins ca inoperant.

54 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se respingă primul motiv invocat de Republica Federală Germania, precum şi al doilea motiv invocat de Glunz şi de OSB.

Cu privire la încălcarea articolului 87 alineatul (3) CE, precum și a Cadrului multisectorial din 1998

Argumentele părților

55 Republica Federală Germania, prin al doilea motiv, precum și Glunz și OSB, prin primul motiv, susținute de către Comisie, arată că Tribunalul a aplicat în mod eronat articolul 87 alineatul (3) CE, precum și Cadrul multisectorial din 1998.

56 Tribunalul nu ar fi respectat larga putere de apreciere de care dispune Comisia privind aplicarea articolului 87 alineatul (3) CE pe baza căruia a adoptat și a aplicat Cadrul multisectorial din 1998. Astfel, acesta ar fi interpretat punctele pertinente din cadrul multisectorial într-un sens contrar modului de redactare, sensului și obiectului acestora, considerând că efectele ajutorului regional în cauză asupra concurenței trebuie evaluate atât în lumina utilizării capacităților sectorului respectiv, cât și a existenței unei piețe în declin.

57 Mai precis, Tribunalul ar fi încălcat ordinea în care aceste criterii de examinare trebuie luate în considerare, astfel cum este stabilită la punctele 3.2-3.4 din cadrul multisectorial menționat. Într-adevăr, din aceste dispoziții ar rezulta că problema de a ști dacă piața respectivă este în declin reprezintă numai un criteriu de control subsidiar de care nu trebuie să se țină cont decât atunci când datele privind utilizarea capacităților sunt insuficiente. Situația ar fi diferită însă în prezentele cauze, din moment ce toate datele legate de utilizarea capacităților erau disponibile.

58 În replică, Kronofrance afirmă că, din modul de redactare a punctului 3.10 din Cadrul multisectorial din 1998, rezultă în mod expres că, în cadrul evaluării situației concurențiale de pe o piață afectată de un proiect de ajutor, Comisia ar trebui întotdeauna să stabilească dacă proiectul implică o creștere a capacităților într-un sector ce cunoaște supracapacități structurale și dacă proiectul este destinat unei piețe în declin. Astfel cum ar fi subliniat Tribunalul în hotărârea atacată, acest din urmă element ar trebui întotdeauna examinat, întrucât un ajutor acordat pe o piață în declin implică riscuri importante de denaturare a concurenței.

Aprecierea Curții

59 Este adevărat că, astfel cum arată recurentele, pentru aplicarea articolului 87 alineatul (3) CE, Comisia se bucură de o întinsă putere de apreciere a cărei exercitare implică evaluări complexe de ordin economic și social care trebuie să fie efectuate într-un context comunitar (a se vedea în acest sens, în special, Hotărârea din 24 februarie 1987, Deufil/Comisia, 310/85, Rec., p. 901, punctul 18). În acest cadru, controlul jurisdicțional aplicat exercitării acestei puteri de apreciere se limitează la verificarea respectării normelor de procedură și de motivare, precum și la controlul exactității materiale a faptelor reținute și al absenței erorilor de drept, al erorilor vădite în aprecierea faptelor sau al abuzului de putere (Hotărârea din 26 septembrie 2002, Spania/Comisia, C-351/98, Rec., p. I-8031, punctul 74, Hotărârea din 13 februarie 2003, Spania/Comisia, C-409/00, Rec., p. I-1487, punctul 93, și Hotărârea din 29 aprilie 2004, Italia/Comisia, C-91/01, Rec., p. I-4355, punctul 43).

60 Cu toate acestea, este important de subliniat că, adoptând norme de conduită și anunțând, prin publicarea acestora, că le va aplica începând din acel moment cazurilor la care se referă acestea, Comisia se autolimitează în exercitarea puterii de apreciere menționate și nu ar putea să nu aplice aceste norme fără a fi sancționată, dacă este cazul, pentru încălcarea principiilor generale de drept, precum egalitatea de tratament sau protecția încrederii legitime (Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 211).

61 Astfel, în domeniul specific al ajutoarelor de stat, Curtea a avut deja ocazia să sublinieze că orientările şi comunicările pe care Comisia le adoptă sunt obligatorii pentru aceasta, în măsura în care acestea nu se îndepărtează de normele tratatului şi sunt acceptate de statele membre (a se vedea în special Hotărârea din 13 februarie 2003, Spania/Comisia, citată anterior, punctele 69 şi 95, precum şi Hotărârea Italia/Comisia, citată anterior, punctul 45).

62 Or, în hotărârea atacată, Tribunalul a verificat cu siguranţă dacă, prin adoptarea deciziei în litigiu, Comisia s-a conformat Cadrului multisectorial din 1998. Într-adevăr, astfel cum rezultă în special de la punctul 86 din hotărârea atacată, analiza realizată în primă instanţă privea stabilirea faptului dacă, în temeiul textului cadrului menţionat, Comisia putea să atribuie măsurii de ajutor în cauză un coeficient corector egal cu 1 în cadrul factorului T „nivelul concurenţei”, fără a mai examina dacă ajutorul menţionat era destinat unei pieţe în declin.

63 În aceste condiţii, se pare că, realizând o astfel de analiză a deciziei în litigiu, Tribunalul nu şi-a depăşit nivelul de control recunoscut prin jurisprudenţă într-un domeniu care dă naştere unor aprecieri economice şi sociale complexe din partea Comisiei.

64 Din interpretarea Cadrului multisectorial din 1998 furnizată de Tribunal nu ar putea fi dedusă nici încălcarea largii puteri de apreciere de care dispune Comisia în cadrul aplicării articolului 87 alineatul (3) CE.

65 În această privinţă, trebuie reamintit că, deşi Comisia se obligă prin cadrele şi prin comunicările pe care le adoptă în materie de ajutoare de stat, aceasta numai în măsura în care textele asigură o bună aplicare a normelor tratatului, nefiind posibil ca textele menţionate să fie interpretate într-un mod care să limiteze domeniul de aplicare al articolelor 87 CE şi 88 CE sau care să contravină obiectivelor vizate de acestea (a se vedea în acest sens Hotărârea citată anterior Deufil/Comisia, punctul 22, Hotărârea din 26 septembrie 2002, Spania/Comisia, citată anterior, punctul 53, şi Hotărârea Italia/Comisia, citată anterior, punctul 45, precum şi, prin analogie,

Hotărârea din 22 iunie 2006, Belgia şi Forum 187/Comisia, C-182/03 şi C-217/03, Rec., p. I-5479, punctul 72).

66 Prin urmare, Tribunalul a considerat în mod întemeiat la punctul 89 din hotărârea atacată că se impunea interpretarea Cadrului multisectorial din 1998 în lumina articolului 87 CE şi a principiului incompatibilităţii ajutoarelor publice cuprinse în acesta pentru atingerea obiectivului vizat prin această dispoziţie, şi anume cel al unei concurenţe nedenaturate pe piaţa comună.

67 Necesitatea unei aprecieri a legalităţii deciziei în litigiu în raport cu Cadrul multisectorial din 1998, interpretat în lumina articolelor 87 CE şi 88 CE, era cu atât mai justificată în prezenta cauză, ţinând cont de o anumită ambiguitate a textului acestui cadru, menţionată de Tribunal la punctul 89 din hotărârea atacată. Această ambiguitate reiese în special din utilizarea conjuncţiilor „şi/sau" în redactarea punctului 3.10.1 din cadrul menţionat, care se referă în mod precis la elementele pe care Comisia este obligată să le ia în considerare în scopul stabilirii coeficientului corector egal cu 1 în ceea ce priveşte factorul T „nivelul concurenţei".

68 Or, în lumina acestor principii enunţate la articolele 87 CE şi 88 CE, precum şi a obiectivului privind prevenirea efectelor de denaturare produse de ajutoare, prevăzut în special la punctul 1.2 din Cadrul multisectorial din 1998, Tribunalul a considerat că punctul 3.10.1 litera iv) din cadrul menţionat trebuie să fie interpretat în sensul că aplicarea coeficientului corector cel mai ridicat, egal cu 1, care maximizează cuantumul ajutorului care poate fi declarat incompatibil cu piaţa comună, implică constatarea prealabilă atât a lipsei supracapacităţilor structurale ale sectorului în cauză, cât şi a unei pieţe în declin.

69 În această privinţă, trebuie să se constate că o interpretare diferită, potrivit căreia prezenţa unui singur element dintre acestea două ar fi suficientă pentru a justifica aplicarea coeficientului corector maxim, ar fi susceptibilă să contravină principiilor şi obiectivului amintite la punctul precedent din prezenta hotărâre. Într-adevăr, pe de o parte, o astfel de interpretare ar permite Comisiei să atribuie coeficientul corector cel mai ridicat proiectelor susceptibile să implice o creştere a capacităţilor într-un

sector care ar putea fi caracterizat printr-un declin absolut al cererii, fără ca această circumstanță să fi fost luată în considerare de către Comisie.

70 Pe de altă parte, această interpretare ar avea drept consecință echivalarea, în scopul atribuirii coeficientului egal cu 1, a situației unui sector în care Comisia a constatat lipsa unor supracapacități structurale cu situația în care această instituție nu a putut face o astfel de constatare, din cauză că nu erau disponibile date, fără a putea, cu toate acestea, exclude posibilitatea existenței unor astfel de supracapacități.

71 În plus, spre deosebire de afirmațiile recurentelor, din lectura punctului 97 din hotărârea atacată reiese în mod clar că Tribunalul nu a intenționat să interpreteze Cadrul multisectorial din 1998 în sensul că aceasta ar impune Comisiei obligația de a aprecia, în toate cazurile, dacă piața respectivă este în declin. Potrivit judecătorului de primă instanță, o astfel de apreciere nu este, într-adevăr, necesară decât în situația în care Comisia nu dispune de date suficiente pentru a concluziona că există supracapacități structurale sau atunci când, astfel cum este cazul în speță, aceasta are intenția să atribuie un coeficient corector maxim egal cu 1 în ceea ce privește factorul T „nivelul concurenței”.

72 În sfârșit, trebuie subliniat că, la punctul 99 din hotărârea atacată, Tribunalul ajunge la o concluzie cu aplicabilitate generală conform căreia Comisia nu ar putea autoriza o măsură de ajutor fără să fi apreciat în prealabil dacă piața respectivă era în declin.

73 Or, trebuie să se constate că o astfel de consecință, nu numai că nu este justificată având în vedere considerațiile de mai sus, ci este în contradicție cu punctul 97 din aceeași hotărâre.

74 Cu toate acestea, o astfel de contradicție nu afectează cu nimic concluzia la care a ajuns Tribunalul la punctul 103 din hotărârea atacată în ceea ce privește soluția din prezenta cauză, dat fiind că la punctul respectiv judecătorul de primă instanță se limitează să excludă posibilitatea Comisiei de a se dispensa de a evalua dacă piața este în declin atunci când are intenția să atribuie un coeficient corector egal cu 1 în ceea ce privește factorul T „nivelul concurenței".

75 Având în vedere cele de mai sus, al doilea motiv invocat de Republica Federală Germania, precum și primul motiv invocat de Glunz și de OSB trebuie de asemenea respinse.

Cu privire la încălcarea articolului 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului

Argumentele părților

76 Prin al treilea motiv, Republica Federală Germania, precum și Glunz și OSB invocă o încălcare a articolului 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Întrucât motivul întemeiat pe inadmisibilitatea acțiunii a fost invocat pentru prima dată de către Comisie cu ocazia ședinței, pentru a se pronunța asupra calității procesuale active a Kronofrance, Tribunalul ar fi trebuit să obțină din oficiu anumite informații necesare pentru a determina dacă Glunz și Kronofrance erau în concurență, precum date privind zonele lor de comercializare sau distanțele dintre locurile lor de producție. Or, obținerea acestor informații ar fi determinat Tribunalul să concluzioneze că Kronofrance nu era „[vizată] individual" în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

77 Potrivit Kronofrance, din contră, Tribunalul nu a încălcat articolul 64 din Regulamentul de procedură. Într-adevăr, numai acesta ar fi competent să decidă dacă elementele de probă de care dispune într-o cauză trebuie să fie completate. În plus, forța probantă a acestor elemente nu ar constitui o problemă supusă controlului Curții, cu excepția cazului în care acestea sunt denaturate sau când inexactitatea materială a constatărilor efectuate de către Tribunal reiese din documentele prezentate la dosar. În sfârșit, astfel cum ar rezulta de la punctele 38-41 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi dispus de elemente suficiente pentru a se pronunța. Nu ar fi avut, prin urmare, niciun motiv să obțină alte informații.

Aprecierea Curții

78 În ceea ce privește aprecierea de către Tribunalul de Primă Instanță a cererilor de măsuri de organizare a procedurii sau de cercetare judecătorească formulate de o parte la un litigiu, trebuie amintit că numai Tribunalul este competent să se pronunțe asupra eventualei necesități de a completa informațiile de care dispune în legătură cu cauzele cu care este sesizat (a se vedea în special Hotărârea din 10 iulie 2001, Ismeri Europa/Curtea de Conturi, C-315/99 P, Rec., p. I-5281, punctul 19, Hotărârea din 7 octombrie 2004, Mag Instrument/OAPI, C-136/02 P, Rec., p. I-9165, punctul 76, precum și Hotărârea din 22 noiembrie 2007, Sniace/Comisia, C-260/05 P, Rep., p. I-10005, punctul 77). Caracterul probant al documentelor de procedură sau lipsa acestuia ține de aprecierea sa suverană asupra faptelor, care nu poate fi verificată de Curte în cadrul recursului, cu excepția cazului denaturării elementelor de probă prezentate Tribunalului sau atunci când inexactitatea materială a constatărilor efectuate de către acesta din urmă reiese din documentele depuse la dosar (Hotărârea Ismeri Europa/Curtea de Conturi, citată anterior, punctul 19, precum și Hotărârea din 7 noiembrie 2002, Glencore și Compagnie Continentale/Comisia, C-24/01 P și C-25/01 P, Rec., p. I-10119, punctele 77 și 78).

79 În consecință, întrucât nicio denaturare sau inexactitate materială nu a fost invocată în speță, Tribunalul a considerat în mod just că elementele conținute în dosar și explicațiile oferite cu ocazia procedurii orale, amintite la punctele 38-41 din

hotărârea atacată, erau suficiente pentru a-i permite să se pronunțe asupra problemei admisibilității acțiunii, fără a fi necesare măsuri ulterioare de organizare a procedurii.

80 Întrucât prezentul motiv este, prin urmare, în mod vădit nefondat, trebuie respins.

Cu privire la încălcarea articolului 230 al doilea paragraf CE

Argumentele părților

81 În sfârșit, prin al patrulea motiv, Glunz și OSB arată că hotărârea atacată încalcă articolul 230 al doilea paragraf CE în măsura în care aceasta se pronunță și asupra altor aspecte decât motivele invocate în susținerea acțiunii.

82 Într-adevăr, Tribunalul a anulat decizia în litigiu din cauza unei încălcări a Tratatului care consta în neluarea în considerare de către Comisie a faptului că sectorul în cauză era în declin, în timp ce acest argument nu fusese invocat de reclamantă în primă instanță în susținerea motivului privind încălcarea Tratatului, ci numai în susținerea celui prin care aceasta invoca un abuz de putere.

83 Astfel, prin faptul că nu a făcut distincție între argumente și motive vădit diferite, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept, și aceasta cu atât mai mult cu cât, potrivit jurisprudenței, instanța comunitară nu se poate pronunța din oficiu asupra unui motiv privind încălcarea Tratatului, în sensul articolului 230 al doilea paragraf CE.

84 În replică, Kronofrance afirmă că și-a întemeiat cererea pe ansamblul motivelor menționate la articolul 230 CE incluzând în memoriile sale motivația completă necesară. În orice caz, aceasta nu ar fi obligată să aloce un motiv unui viciu specific al deciziei în litigiu, din moment ce o astfel de lipsă reiese din prezentarea elementelor de fapt și de drept conținută în observațiile scrise sau orale.

Aprecierea Curții

85 Prin acest motiv al recursului, Glunz și OSB urmăresc, în esență, să se constate că Tribunalul s-a pronunțat în mod eronat asupra încălcării articolului 87 CE, în timp ce acesta examina un argument invocat de reclamanta în primă instanță în susținerea motivului său întemeiat pe un abuz de putere. Astfel, Tribunalul s-ar fi pronunțat asupra unui argument pe care nu avea competența să îl invoce din oficiu și pe care reclamanta nu îl invocase.

86 Trebuie subliniat de la bun început că acest motiv al recursului se întemeiază pe o premisă eronată, potrivit căreia judecătorul de primă instanță s-ar fi pronunțat asupra motivului bazat pe încălcarea articolului 87 CE.

87 Or, în această privință, trebuie precizat că Tribunalul nu s-a pronunțat în niciun mod asupra motivului menționat. Într-adevăr, astfel cum rezultă de la punctul 35 din hotărârea atacată, Tribunalul și-a limitat analiza la cel de al doilea motiv al acțiunii cu care era sesizat, prin care se invoca faptul că în mod eronat Comisia ar fi refuzat să inițieze procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE. În cadrul acestui motiv, astfel cum rezultă de la punctul 48 din hotărârea menționată, reclamanta susținuse că, autorizând ajutorul acordat de autoritățile germane către Glunz numai pe baza unui examen preliminar, Comisia a încălcat în special arti-

colul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 659/1999 care obligă instituția să inițieze procedura oficială de investigare în cazul în care măsura notificată „suscită îndoieli" în ceea ce privește compatibilitatea cu piața comună.

88 Tribunalul a examinat chestiunea interpretării articolului 87 CE numai în scopul de a se pronunța asupra existenței unor astfel de îndoieli, considerând, prin urmare, această problemă ca fiind o chestiune prealabilă pronunțării asupra legalității deciziei în litigiu în lumina articolului 88 alineatul (2) CE.

89 În aceste condiții, împrejurarea că reclamanta din primă instanță a invocat un motiv separat, întemeiat pe încălcarea articolului 87 CE, fără a se întemeia pe argumentul privind aplicarea eronată a Cadrului multisectorial din 1998 nu este relevantă.

90 Prin urmare, trebuie respins și acest ultim motiv.

91 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se respingă integral cele două recursuri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

92 Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât recurentele

au căzut în pretenții cu privire la motivele invocate, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor formulate de Kronofrance.

93 Potrivit aceluiași articol din regulamentul menționat, se impune obligarea Comisiei la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursurile.

2) Obligă Republica Federală Germania la plata cheltuielilor de judecată aferente cauzei C-75/05 P.

3) Obligă Glunz AG și OSB Deutschland GmbH la plata cheltuielilor de judecată aferente cauzei C-80/05 P.

4) Comisia Comunităților Europene suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături